

Evnner under rimelige økonomiske Vilkaar. Derfor tror jeg i Modsætning til det ærede Medlem for Ringkøbing Amts 6te Valgkreds (Ovesen), at det vilde være ganske nrigtigt at slette den Bestemmelse i Lovforslaget, at hvor Egnens Jordpris er høj, er det Karakteren af Husmandsbrug, der bestemmer, om vedkommende Bruger kan komme ind under Laanebestemmelsen eller ikke. Det kan være, at ovre i Jyllands magre Egne er 8,000 Kr. tilstrækkeligt til Oprettelse af et Husmandsbrug af nogenlunde Størrelse, men herovre paa Øerne er det ganske utilstrækkeligt. Derfor tror jeg, at den Forandring, der foreslaas i § 7, vil faa den praktiske Betydning, at Anvendelsen af Loven vil blive langt hyppigere, til Trods for, at der forlanges større Renter. Og de Husmænd, der kommer til at leve under Lovens Bestemmelser, vil ved denne Ændring i Paragraffen faa saadanne Fordele, at de er vel tjente med den. Ikke mindst betyder denne Ændring, som sagt, at det Samarbejde, der da kommer i Stand mellem Udstykningsforeningerne og Amtskommissionerne for at oprette jævnt store Husmandsbrug, vil tage langt større Fart end hidtil.

Angaaende Ændringen i § 11 skal jeg kun sige, at jeg finder det ganske naturligt, at Beløbet forhøjes til 5,000,000 Kr. til Trods for, at tidligere lavere Summer ikke er anvendte. Ud fra den Betragtning, jeg nylig har gjort gældende, tror jeg nemlig, at de 4 Mill. Kr. slet ikke vil slaa til, naar Lovforslaget bliver vedtaget i den forelagte Skikkelse, fordi Efterspørgselen vil blive langt større.

Angaaende Lovforslagets § 13, der handler om Tillægsloven, vil jeg bemærke, at indenfor Husmandsforeningerne foreslog vi netop, at Ydelse af Tillægslaan skulde være betinget af, at vedkommende Statshusmand enten købte mere Jord eller opdyrkede raa Jord. Vi gik ud fra den Betragtning, at hvis man gik den modsatte Vej, den Vej, som det ærede Medlem for Ringkøbing Amts 6te Valgkreds (Ovesen) foreslog, at yde Tillægslaan til Opførelse af Bygninger alene, vilde man være inde paa den Bane, at naar en Statshusmand havde opdyrket sin Jord, som han havde købt under billige Konjunkturer og ved Dygtighed drevet fremad, saa den, selv om ikke Fremgangen var saa overordentlig stor, dog var blevet langt mere værdifuld, og Bygningerne saa efter hans Opfattelse var for smaa, kunde han faa Statslaan alene til at udvide sine Bygninger, og det fandt vi unødvendigt. Vi

fandt det unødvendigt ud fra den Betragtning, at de Bygninger, der var paa et saadant Statshusmandsbrug, i sin Tid af Amtskommissionerne er blevet anerkendt som tidssvarende for Bruget, og ud fra den Betragtning, at det vilde gøre for stort Indgreb i den Bevilling, der bliver givet til Husmandsbrugs Oprettelse, og hvor det dog er Hovedsagen at oprette nye Brug; nye selvstændige Hjem og ikke at blive ved at give billige Laan til enkelte, der har faaet Nytte af Loven en Gang. Selvfølgelig er dette ikke noget Principspørgsmaal, og det kan jo overvejes i det kommende Udvalg.

Dernæst er der foreslaaet en Forandring i § 10, nemlig at gaa op fra 3 til 4 pCt. i Rente. Jeg vil sige om dette Forhold, at jeg betragter det ikke som et Principspørgsmaal, om man forlanger 3 pCt. eller 4 pCt. Der kan diskuteres om, hvorvidt man skal ofre lidt mere eller lidt mindre fra Statens Side paa den enkelte Husmand og det enkelte Husmandsbrug, der oprettes. Der ligger ikke noget Principspørgsmaal i det, og der kan næres delte Meninger derom; indenfor vort Parti er vi heller ikke enige om dette Spørgsmaal. Men jeg maa have Lov til at sige som min personlige Mening om Forholdet, at hvis man gaar til at ændre Loven i sin Helhed, som det er foreslaaet, og fastholder alle de Forbedringer, som Lovforslaget indeholder, men ogsaa kun, hvis man fastholder disse, finder jeg, at det er rimeligt, at Staten forlanger 4 pCt. af de fremtidige Statshusmænd. Jeg finder det rimeligt, fordi jeg efter den Erfaring, jeg har, tror, at det vil være muligt for de fremtidige Statshusmænd, som faar et Statshusmandsbrug oprettet efter denne Lovs Bestemmelser, at svare 4 pCt. af en samlet Prioritet lettere, end de hidtidige Statshusmænd har været i Stand til at svare 3 pCt. af den første Prioritet, de har faaet efter den gældende Lov, naar de saa, som det næsten altid har været Tilfældet, nødvendigvis har maattet optage private Laan ved Siden af. Forholdet er i Øjeblikket dette, at den billige Rente frister til at tage Statslaan og nødvendiggør, at man, for at faa Bruget saa stort som muligt, faar undervurderet Ejendommen saaledes, at der startes et Hjem, som koster 9—10,000 Kr. i almindelig Handel og Vandel, men Amtskommissionerne ude i Landet maa sige: Vi er desværre nødte til at ansætte Bygningerne til mindre, meget mindre, end de kar kostet, og vi er nødte til at sætte